

Sygn. akt: WO 11/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Marek Pietruszyński
SSN Jan Bogdan Rychlicki

Protokolant : Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Jana Żaka,
w sprawie S. W. skazanego z art. 304 § 1 k.k. z 1969 r., po rozpoznaniu w Izbie
Wojskowej na posiedzeniu w dniu 17 września 2015 r. wniosku prokuratora
Naczelnej Prokuratury Wojskowej o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgu Wojskowego w B. z dnia 5 sierpnia 1982 r.,

- 1. wznowia postępowanie w sprawie S. W. zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgu Wojskowego w B. z dnia 5 sierpnia 1982 r.;**
- 2. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umarza postępowanie w sprawie;**
- 3. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgu Wojskowego w B. (sygn. akt SoW .../82) z dnia 5 sierpnia 1982 r., S. W. został skazany za przestępstwo z art. 304 § 1 k.k. z 1969 r., polegające na tym, że „pełniąc służbę w zmilitaryzowanym Okręgu Urzędu Przewozu Poczty w O. na stanowisku doręczyciela w oddziale oddawczym, w celu trwałego uchylania się od pełnienia tej służby od dnia 07 czerwca 1982 r. nie stawiał się do pracy, pozostając w tym celu poza tym urzędem”.

Za tak opisane i zakwalifikowane przestępstwo na podstawie art. 304 § 1 k.k. z 1969 r. przy zastosowaniu art. 4 ust. 3 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz.U. Nr 29, poz. 156) wymierzono mu kary: roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz pozbawienia praw publicznych na okres roku.

W dniu 24 lipca 2015 r. do Sądu Najwyższego – Izby Wojskowej wpłynął wniosek prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej o wznowienie postępowania zakończonego opisanym wyrokiem.

Wniosek ten, oparty na podstawie art. 540 § 2 k.p.k., zawiera żądanie wznowienia postępowania w opisanej sprawie, uchylenia zaskarżonego wyroku oraz umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że do żądania wznowienia postępowania w sprawie S. W. uprawnia treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2011 r. (sygn. akt K 35/08), którym Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją, m.in. dekret z 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego, który wprowadzał tryb doraźny, obligatoryjność stosowania tymczasowego aresztowania, pozbawiał prawa do zaskarżenia wyroku w drodze zwykłych środków odwoławczych, a także zawierał przepisy materialno-prawne „zaosttrzające kary wymierzane w postępowaniach karnych oraz obligujące sąd do orzekania kary dodatkowej pozbawienia praw publicznych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jak to już wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2015 r. (sygn. akt WO 8/15) – niepubl.), Trybunał Konstytucyjny w przywoływanym wyroku umorzył postępowanie w zakresie badania zgodności uchwały Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r. w sprawie wprowadzenia stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa (Dz.U. Nr 29, poz. 155) z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 8 ust. 2 i 3 oraz art. 31 ust. 1 Konstytucji PRL ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. Postanowieniami tej uchwały (§ 2 pkt 5) Rada Państwa rozszerzyła stosowanie w czasie obowiązywania stanu wojennego (obowiązujące wówczas jedynie w czasie wojny) odpowiednich przepisów działu X rozdziału 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL (w brzmieniu opublikowanym w Dz.U. z 1979 r., Nr 18, poz. 111) w zakresie odpowiedzialności karnej, w tym przepisu art. 234 stanowiącego m.in., że osoby pełniące służbę w obronie cywilnej lub w jednostkach zmilitaryzowanych albo do niej powołane ponoszą odpowiedzialność karną za przestępstwa popełnione w związku z tą służbą według przepisów odnoszących się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej. W ten sposób wykreowano podstawę odpowiedzialności karnej doręczyciela – pracownika Poczty Polskiej za porzucenie pracy jak za dezercję.

Powyższe wywody wskazują jednoznacznie, że podstawa skazania S. W. – art. 304 § 1 k.k. z 1969 r. nie była objęta przywoływanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Jednocześnie jednak nie może ująć uwadze Sądu Najwyższego, że podstawą wymiaru kar, zarówno zasadniczej, jak i dodatkowej, były przepisy dekretu uznanego za niezgodny z Konstytucją, a więc tym samym podstawa prawna wniosku o wznowienie postępowania wskazana została właściwie.

A skoro tak, należało stwierdzić, że zaistniały w sprawie okoliczności pozwalające na uznanie, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane na podstawie przepisu prawnego uznanego za niezgodny z Konstytucją, co powoduje, że Sąd Najwyższy zobligowany jest do wznowienia postępowania, uchylenia zaskarżonego wyroku i – wobec podzielenia przez skład Sądu Najwyższego orzekającego w rozpoznawanej sprawie poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8

marca 2013 r. w sprawie III KO 83/12 (OSNKW z 2013 r., Nr 6, poz. 5) – umorzenia postępowania karnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.